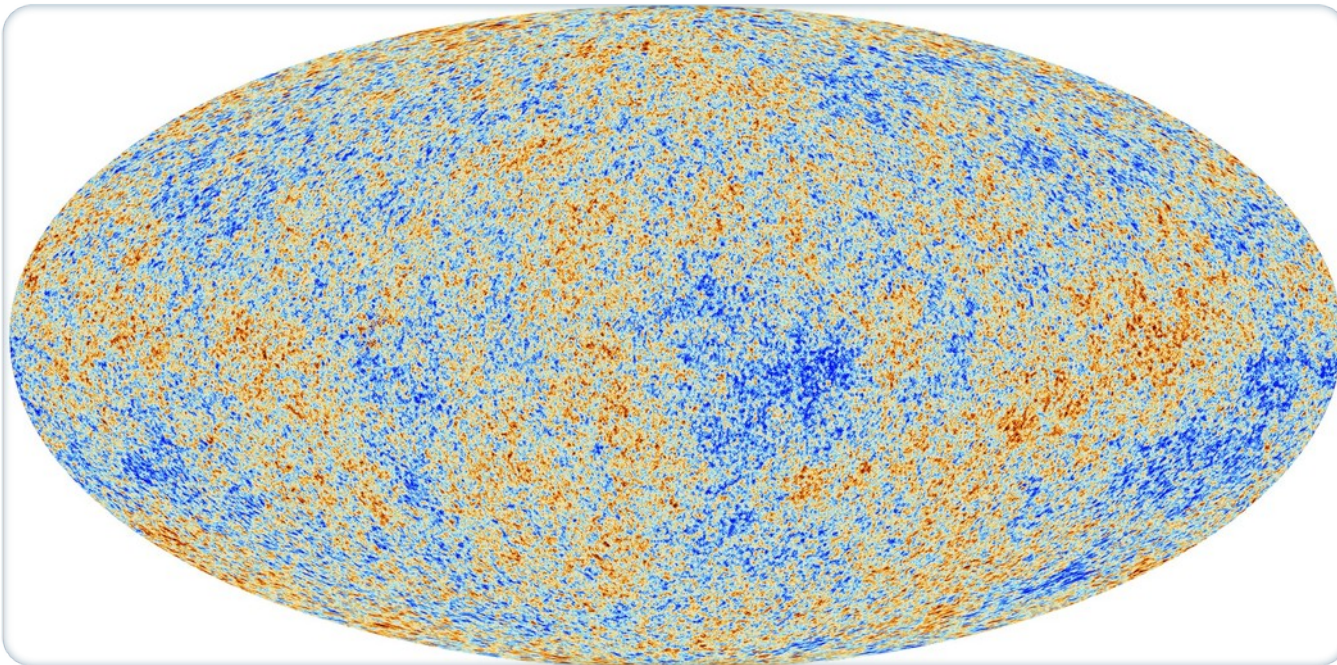

Vse se je začelo s prapokom... toda kdaj?

Ste si kdaj predstavljali, kako bi bilo potovati v preteklost vse do začetka časa ali kako bi bilo videti celotno vesolje? Vse to lahko naredite samo s tem, da pogledate to sliko! Vesoljski teleskop Planck je opazoval najstarejšo svetlobo kar jih je – svetlobo, ki izvira iz časa kmalu po nastanku vesolja! Planckova opazovanja so zbrali na tej karti, ki prikazuje, kakšno je bilo vesolje, ko je bilo še zelo mlado. Modri in rdeči madeži, ki jih vidite na njej, so starodavna 'semena', iz katerih so nastale današnje zvezde in galaksije!

Večina astronomov meni, da se je vesolje začelo s 'prapokom' (ali Velikim pokom) pred 13,7 milijardami let. Pred tem je bilo celotno vesolje stisnjeno v mehurček, ki je bil tisoče in tisoče-krat manjši od bučikine glave. Nato je nenadoma eksplodiral in rodilo se je vesolje, ki ga poznamo. Šibkemu soju svetlobe, ki jo je zbiral Planck, pravimo kozmično mikrovalovno sevanje ozadja ali prasevanje. Napolnjuje celotno vesolje in obdaja Zemljo v vseh smereh kamor pogledamo. Nekateri mu rečejo tudi 'odmev prapoka', ker je to prva svetloba, ki jo lahko v vesolju opazimo po njegovem eksplozivnem začetku.

Sedaj znanstveniki pravijo, da je lisast vzorec na tej karti zanesljiv dokaz teorije o prapoku, le da se je ta pravzaprav zgodil pred 13,8 milijardami let. To pomeni, da je vesolje 80 milijonov let starejše kot smo mislili doslej! Za povrh temu spektakularnemu novemu spoznanju pa karta vsebuje še nekatere nenavadne skrivnosti: Zakaj je več vročih, rdečih lis na spodnjem delu karte? Kaj je povzročilo velik hladen madež na sredini? Morda boste nekega dne vi tisti, ki boste razrešili te skrivnosti!

COOL FACT

Ko je nastalo, je bilo prasevanje strahovito vroče. A v zadnjih 13 milijardah let se je dramatično ohladilo. Njegova današnja temperatura je le 2,7 stopinje nad absolutno ničlo – ta pa je najhladnejša možna temperatura (-273°C).

